

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Головне управління Служби безпеки України в Донецькій та Луганській областях
2 управління (з дислокацією у м. Маріуполь Донецької області)

Слідчий відділ

вул. Архітектора Нільсена, 33, м. Маріуполь, Донецької області, 87515, тел. (0629) 52-53-94
www.ssu.gov.ua, Код ЄДРПОУ 20001504

ПОВІДОМЛЕННЯ

про підозру

місто Дніпро

«01» травня 2023 року

Старший слідчий в ОВС слідчого відділу 2 управління (з дислокацією у м. Маріуполь Донецької області) ГУ СБУ в Донецькій та Луганській областях підполковник юстиції Румянцева О.В., розглянувши матеріали кримінального провадження № 2202305000001267, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань 29.03.2023, за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 111-1 КК України, та встановивши наявність достатніх доказів для повідомлення особи про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, відповідно до ст. ст. 42, 276, 277, 278 КПК України, -

ПОВІДОМИВ:

Дрожжину Світлану Володимирівну,
24.12.1962 року народження,
уродженку м. Макіївки, Донецької області,
зареєстровану за адресою: Донецька область, м. Донецьк,

про те, що вона підозрюється в здійсненні громадянином України пропаганди у закладах освіти незалежно від типів та форм власності з метою сприяння здійсненню збройної агресії проти України, впровадження стандартів освіти держави-агресора у закладах освіти, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 111-1 КК України.

24 жовтня 1945 року набув чинності Статут Організації Об'єднаних Націй, підписаний 26 червня 1945 року, яким фактично створено Організацію Об'єднаних Націй (далі – ООН), до складу якої входять Україна, Російська Федерація та ще 49 країн-засновниць, а також інші країни світу.

Відповідно до частини 4 статті 2 Статуту ООН, усі Члени вказаної організації утримуються в своїх міжнародних відносинах від погрози силою або її застосування як проти територіальної недоторканності або політичної незалежності будь-якої держави, так і будь-яким іншим чином, несумісним із Цілями Об'єднаних Націй.

Декларацією Генеральної Асамблеї ООН від 09.12.1981 № 36/103 про недопустимість інтервенції та втручання у внутрішні справи держав і

резольюціями: від 16.12.1970 № 2734 (XXV), що містить Декларацію про зміцнення міжнародної безпеки; від 21.12.1965 № 2131 (XX), що містить Декларацію про неприпустимість втручання у внутрішні справи держав і про обмеження їх незалежності і суверенітету від 14.12.1974 № 3314 (XXIX), що містить визначення агресії, визначено, що жодна з держав не має права здійснювати інтервенцію або втручання у будь-якій формі або з якої б то не було причини у внутрішні і зовнішні справи інших держав. Закріплені обов'язки держав утримуватися від: збройної інтервенції, підривної діяльності, військової окупації; надання сприяння, заохочення або підтримки сепаратистської діяльності; не допускати на своїй території навчання, фінансування і вербування найманців чи засилання таких найманців на територію іншої держави.

Верховною Радою Української Радянської Соціалістичної Республіки 24.08.1991 схвалено «Акт проголошення незалежності України», яким урочисто проголошено незалежність України та створення самостійної української держави – України.

У преамбулі Декларації про державний суверенітет України від 16.07.1990 вказано, що Верховна Рада УРСР проголошує державний суверенітет України як верховенство, самостійність, повноту і неподільність влади Республіки в межах її території та незалежність і рівноправність у зовнішніх зносинах.

Відповідно до розділу V Декларації територія України в існуючих кордонах є недоторканою і не може бути змінена та використана без її згоди. Україна самостійно визначає адміністративно-територіальний устрій та порядок утворення національно-адміністративних одиниць.

Статтями 1, 2 Конституції України визначено, що Україна є суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою. Суверенітет України поширюється на всю її територію, яка в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканою. Статтею 73 Конституції України закріплено, що виключно всеукраїнським референдумом вирішуються питання про зміну території України.

Згідно з пунктами 1, 2 Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 05 грудня 1994 року РФ, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії і Сполучені Штати Америки підтвердили Україні своє зобов'язання згідно з принципами Заключного акта Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 01 серпня 1975 року поважати незалежність і суверенітет та існуючі кордони України, зобов'язалися утримуватися від загрози силою чи її використання проти територіальної цілісності чи політичної незалежності України, і що ніяка їхня зброя ніколи не буде використовуватися проти України, крім цілей самооборони, або будь-яким іншим чином згідно зі Статутом ООН.

Всупереч вказаним нормам Президент Російської Федерації, а також інші представники влади Російської Федерації, діючи всупереч вимогам п. п. 1, 2 Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 05.12.1994, принципам Заключного акту Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 01.08.1975 та вимогам ч. 4 ст. 2 Статуту ООН і Декларацій Генеральної Асамблеї ООН від 09.12.1981 № 36/103, від 16.12.1970 № 2734 (XXV), від 21.12.1965 № 2131 (XX), від 14.12.1974 № 3314 (XXIX), спланували, підготували і розв'язали агресивну війну та воєнний конфлікт проти України.

З цією метою 22.02.2022 Президент Російської Федерації підписав з керівниками російських окупаційних адміністрацій на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей договори про дружбу, співробітництво та взаємну допомогу, які в той же день ратифіковані Державною думою та Радою Федерації Федеральних Зборів Російської Федерації.

В цей же день Президент Російської Федерації, з метою надання видимості законності дій по нападу на Україну, направив до Ради Федерації Федеральних Зборів Російської Федерації звернення про використання Збройних Сил Російської Федерації за межами Російської Федерації, яке було задоволено.

Керівники російських окупаційних адміністрацій на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей 23.02.2022 звернулися до Президента Російської Федерації з проханням надати допомогу у відбитті надуманої ними воєнної агресії «українського режиму щодо населення» так званих «Донецької народної республіки» та «Луганської народної республіки».

Президент Російської Федерації 24.02.2022 оголосив про своє рішення почати військову операцію в Україні, після чого був відданий наказ на вторгнення підрозділів Збройних Сил Російської Федерації на територію України.

Після цього, 24.02.2022 на виконання вищевказаного наказу військовослужбовці Збройних Сил Російської Федерації шляхом збройної агресії, незаконно вторглися на територію України через лінію державного кордону України, розташовану в Автономній Республіці Крим, Донецькій, Луганській, Харківській, Херсонській, Миколаївській, Київській, Сумській, Чернігівській та інших областях та шляхом застосування зброї здійснили напад на державні органи, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, військові частини, інші об'єкти, які мають важливе народногосподарське чи оборонне значення, житлові масиви та інші цивільні об'єкти, а також здійснили окупацію частини території України, чим вчинили дії на порушення порядку, встановленого Конституцією України, що продовжується до теперішнього часу та призводить до тяжких наслідків.

Указані дії супроводжуються бойовим застосуванням авіації, артилерійськими та ракетними ударами, а також застосуванням броньованої техніки та іншого озброєння. При цьому вогневі удари здійснюються по об'єктам, які захищені нормами міжнародного гуманітарного права. Зазначені дії призвели до тяжких наслідків у вигляді загибелі людей, у тому числі дітей, отримання ними тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості та заподіяння матеріальних збитків у вигляді знищення будівель, майна та інфраструктури.

Перебування на території України підрозділів збройних сил інших держав з порушенням процедури, визначеної Конституцією та законами України, Гаазькими конвенціями 1907 року, IV Женевською конвенцією 1949 року, а також всупереч Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї 1994 року, Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією 1997 року та іншими міжнародно-правовими актами, є окупацією частини території суверенної держави Україна і міжнародним протиправним діянням з усіма наслідками, передбаченими міжнародним правом.

24 лютого 2022 року указом Президента України № 64/2022 у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України на підставі

пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану» введено воєнний стан на всій території України.

Востаннє, строк дії воєнного стану в Україні продовжено з 05 години 30 хвилин 19 лютого 2023 року строком на 90 діб згідно з Указом Президента № 58/2023 від 06.02.2023.

Так, з вересня 2014 року по червень 2016 року Дрожжина С.В., перебуваючи у м. Донецьку, погодилась виконувати обов'язки ректора «Донецького національного університета економіки та торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського» та з червня 2016 була призначена на посаду ректора вищевказаного навчального закладу. Відповідно до п. 1 «Приказа ДНР Міністерства Образования и Науки» від 13.11.2015 № 790, «О переименовании образовательной организации высшего профессионального образования и утверждения ее устава», перейменовано Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського в «Государственную организацию высшего профессионального образования «Донецкий национальный университет экономики и торговли имени Михаила Туган-Барановского».

У подальшому, розпорядженням «Правительства Донецкой Народной Республики» від 30.12.2020 № 353 «О назначении руководителя Государственной организации высшего профессионального образования «Донецкий национальный университет экономики и торговли имени Михаила Туган-Барановского», призначено ректором «Государственной организации высшего профессионального образования «Донецкий национальный университет экономики и торговли имени Михаила Туган-Барановского» сроком на один год Дрожжину Светлану Владимировну с 01 января 2021 года», яке вступило в силу з дня його підписання. У подальшому, її призначено на посаду керівника «Распоряжением Правительства ДНР № 339 от 22.12.2021 г. та «Распоряжением Правительства ДНР № 112-Р5 от 29.12.2022 г.»

Крім того, «Приказом Министерства образования и науки Донецкой Народной Республики» від 14.03.2019 № 332, затверджено «Устав Государственной Организации Высшего профессионального образования «Донецкий Национальный Университет экономики и торговли имени Михаила Туган-Барановского» та визначено юридичну адресу: т.зв. «Донецкая Народная Республика, 83050, г. Донецк, Ворошиловский район, ул. Щорса, дом 11».

Так, продовжуючи свою протиправну діяльність, громадянка України, Дрожжина С.В., достовірно володіючи інформацією, що з 24.02.2022 підрозділами збройних сил та інших військових формувань Російської Федерації, здійснено повномасштабне вторгнення на територію суверенної держави Україна та розуміючи, що вчиняються дії, направлені на зміну меж території України в порушення порядку, встановленого Конституцією України, свідомо та добровільно продовжила роботу у період воєнного стану на стороні окупаційної влади Російської Федерації.

Реалізуючи свій злочинний умисел, Дрожжина С.В. у невстановлені досудовим розслідуванням дату та час, тобто після 24.02.2022, перебуваючи на території міста Донецька, усвідомлюючи, що в Україні введено воєнний стан, керуючись ідеологічними та корисливими мотивами, добровільно продовжила співпрацю з окупаційною владою Російської Федерації, та

залишилась на посаді ректора «Государственной организации высшего профессионального образования «Донецкий национальный университет экономики и торговли имени Михаила Туган-Барановского», адміністративний корпус якого розташований за адресою т.зв. «Донецкая Народная Республика, 83050, г. Донецк, Ворошиловский район, ул. Щорса, дом 31».

Після чого, виконуючи отримані повноваження Дрожжина С.В. продовжила планувати та організувати освітній процес, у очолюваному нею навчальному закладі «Государственной организации высшего профессионального образования «Донецкий национальный университет экономики и торговли имени Михаила Туган-Барановского» у відповідності до вимог «Закона об образовании» від 19.06.2015, прийнятим Постановою народної Ради так званої «ДНР» за освітніми стандартами та навчальними планами так званої «ДНР», із повним виключенням з освітнього процесу вимог до обов'язкових результатів навчання, визначених державними стандартами вищої освіти України, який повністю протирічить меті вищої освіти в Україні та який формуватиме знання, інші компетентності та світогляд здобувачів освіти спрямовані на возвеличення Російської Федерації та так званої «ДНР її історичної ролі та відповідно заперечення існування культурних цінностей українського народу, його історико-культурних надбань і традицій, української мови, що має своєю кінцевою метою збуджувати агресію та ненависть до України.

Крім того, т.зв. «Федеральным законом от 17.02.2023 № 19-ФЗ "Об особенностях правового регулирования отношений в сферах образования и науки в связи с принятием в Российскую Федерацию Донецкой Народной Республики, Луганской Народной Республики, Запорожской области, Херсонской области и образованием в составе Российской Федерации новых субъектов - Донецкой Народной Республики, Луганской Народной Республики, Запорожской области, Херсонской области и о внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации"», встановлена та визначена діяльність, організація роботи та особливості навчання у вищих навчальних закладів, які розташовані на тимчасово окупованій території відповідно до стандартів освіти держави-агресора.

Відповідно до статті 5 Закону України «Про освіту» освіта є державним пріоритетом, що забезпечує інноваційний, соціально-економічний і культурний розвиток суспільства.

Згідно до ч. 1 ст. 10 Закону України «Про освіту», невід'ємними складниками системи освіти є: дошкільна освіта; повна загальна середня освіта; позашкільна освіта; спеціалізована освіта; професійна (професійно-технічна) освіта; фахова передвища освіта; **вища освіта**; освіта дорослих, у тому числі післядипломна освіта.

Діяльність закладів вищої освіти регламентується Законом України «Про вищу освіту».

Так, відповідно до п. 23 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про вищу освіту», якість вищої освіти - відповідність умов провадження освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам вищої освіти, професійним та/або міжнародним стандартам (за наявності), а також потребам заінтересованих сторін і суспільства, що забезпечується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості.

Статтею 10 Закону України «Про вищу освіту» визначено, що **стандарт вищої освіти** - це сукупність вимог до освітніх програм вищої освіти, які є спільними для всіх освітніх програм у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності. Заклад вищої освіти на підставі відповідної освітньої програми розробляє навчальний план, що визначає перелік та обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС, їх логічну послідовність, форми організації освітнього процесу, види та обсяг навчальних занять, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю, що забезпечують досягнення здобувачем відповідного ступеня вищої освіти програмних результатів навчання.

На основі навчального плану у визначеному закладом вищої освіти порядку для кожного здобувача вищої освіти розробляються та затверджуються індивідуальні навчальні плани на кожний навчальний рік. Індивідуальний навчальний план формується за результатами особистого вибору здобувачем вищої освіти дисциплін в обсязі, не меншому за встановлений цим Законом, з урахуванням вимог освітньої програми щодо вивчення її обов'язкових компонентів. Індивідуальний навчальний план є обов'язковим для виконання здобувачем вищої освіти.

Основними завданнями закладу вищої освіти, відповідно до вимог ст. 26 Закону України «Про вищу освіту», є:

1) провадження на високому рівні освітньої діяльності, яка забезпечує здобуття особами вищої освіти відповідного ступеня за обраними ними спеціальностями;

2) для університетів, академій, інститутів - провадження наукової діяльності шляхом проведення наукових досліджень і забезпечення творчої діяльності учасників освітнього процесу, підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації і використання отриманих результатів в освітньому процесі;

3) участь у забезпеченні суспільного та економічного розвитку держави через формування людського капіталу;

4) формування особистості шляхом патріотичного, правового, екологічного виховання, утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, здорового способу життя, вміння вільно мислити та самоорганізовуватися в сучасних умовах та інше.

У відповідності до вимог частини 1 статті 7 Закону «Про освіту» мовою освітнього процесу в закладах освіти є державна мова. Держава гарантує кожному громадянину України право на здобуття формальної освіти на всіх рівнях (дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої), а також позашкільної та післядипломної освіти державною мовою в державних і комунальних закладах освіти.

Частиною 2 статті 7 Закону України «Про освіту» передбачено, що заклади освіти забезпечують обов'язкове вивчення державної мови, зокрема заклади професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти - в обсязі, що дає змогу провадити професійну діяльність у вибраній галузі з використанням державної мови.

Відповідно до ст. 48 Закону України «Про вищу освіту», мовою освітнього процесу в закладах вищої освіти є державна мова. Застосування

мов у закладах вищої освіти визначається законами України "Про забезпечення функціонування української мови як державної" та "Про освіту".

Згідно з вимогами ст. 34 Закону України «Про вищу освіту», безпосереднє управління діяльністю закладу вищої освіти здійснює його керівник (ректор, президент, начальник, директор тощо). Його права, обов'язки та відповідальність визначаються законодавством і статутом закладу вищої освіти. Керівник є представником закладу вищої освіти у відносинах з державними органами, органами місцевого самоврядування, юридичними та фізичними особами і діє без довіреності в межах повноважень, передбачених цим Законом і статутом закладу вищої освіти.

Керівник закладу вищої освіти в межах наданих йому повноважень:

- 1) організовує діяльність закладу вищої освіти;
- 2) вирішує питання фінансово-господарської діяльності закладу вищої освіти, затверджує його структуру і штатний розпис;
- 3) видає накази і розпорядження, дає обов'язкові для виконання всіма учасниками освітнього процесу і структурними підрозділами закладу вищої освіти доручення;
- 4) відповідає за результати діяльності закладу вищої освіти перед засновником (засновниками) або уповноваженим ним (ними) органом (особою);
- 5) є розпорядником майна і коштів;
- 6) забезпечує виконання фінансового плану (кошторису), укладає договори;
- 7) призначає на посаду та звільняє з посади працівників;
- 8) забезпечує охорону праці, дотримання законності та порядку;
- 9) визначає функціональні обов'язки працівників;
- 10) формує контингент осіб, які навчаються у закладі вищої освіти;
- 11) відраховує з закладу вищої освіти та поновлює на навчання в ньому здобувачів вищої освіти за погодженням з органами студентського самоврядування та первинними профспілковими організаціями осіб, які навчаються (якщо дана особа є членом профспілки), з підстав, установлених цим Законом;
- 12) забезпечує організацію та здійснення контролю за виконанням навчальних планів і програм навчальних дисциплін;
- 13) контролює дотримання всіма підрозділами штатно-фінансової дисципліни;
- 14) здійснює контроль за якістю роботи педагогічних, науково-педагогічних, наукових та інших працівників;
- 15) забезпечує створення умов для здійснення дієвого та відкритого громадського контролю за діяльністю закладу вищої освіти;
- 16) сприяє та створює умови для діяльності органів студентського самоврядування, організацій профспілок працівників закладу вищої освіти і студентів, громадських організацій, які діють у закладі вищої освіти;
- 17) сприяє формуванню здорового способу життя у здобувачів вищої освіти, зміцненню спортивно-оздоровчої бази закладу вищої освіти, створює належні умови для занять масовим спортом;

18) спільно з виборними органами первинних організацій профспілок працівників закладу вищої освіти і студентів подає для затвердження вищому колегіальному органу громадського самоврядування закладу вищої освіти правила внутрішнього розпорядку та колективний договір і після затвердження підписує їх;

19) здійснює інші передбачені статутом повноваження.

Керівник закладу вищої освіти відповідає за провадження освітньої, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності у закладі вищої освіти, за результати фінансово-господарської діяльності, стан і збереження нерухомого та іншого майна цього закладу.

Так, Дрожжина С.В., продовжуючи виконувати свій злочинний умисел, спрямований на впровадження стандартів освіти держави-агресора у закладах освіти, використовуючи отримані повноваження, 28.06.2022 підписала «Стоимость обучения на договорной основе на 2022/2023 учебный год в «Государственной организации высшего профессионального образования «Донецкий национальный университет экономики и торговли имени Михаила Туган-Барановского»; 30.08.2022 – «Организационную структуру Государственной организации высшего профессионального образования «Донецкий национальный университет экономики и торговли имени Михаила Туган-Барановского».

Також, Дрожжиною С.В., відповідно до «Устава «Государственной организации высшего профессионального образования «Донецкий национальный университет экономики и торговли имени Михаила Туган-Барановского», здійснюється загальне керівництво всіма аспектами діяльності університету, видаються накази, розпорядження та доручення, які є обов'язковими до виконання всіма працівниками та структурними підрозділами Університету, затверджується його структура та штатний розклад; представляє Університет в органах державної влади та місцевого самоврядування, укладає угоди, господарські та інші договори в рамках своїх повноважень, приймає на роботу на звільняє з роботи працівників в установленому порядку, формує в установчому порядку контингент студентів, здійснює контроль за якістю роботи, науково-педагогічної діяльності, культурно-масової роботи, станом фізичного виховання та здоров'я працівників, студентів, подає на розгляд керівництву вищого підпорядкування Університету колективні договори та правила внутрішнього розпорядку та підписує їх.

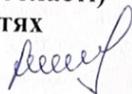
Крім того, за час перебування на вказаній посаді, Дрожжина С.В., на виконання отриманого навчальним закладом «Свидетельства о государственной аккредитации» від 26.06.2019 № 3161, запровадила програми навчання російської федерації та видавала студентам дипломи за стандартами рф.

Також, Дрожжина С.В., перебуваючи на території м. Донецька, записує відео звернення, які з'являються на місцевих Інтернет платформах: «Оплот Z», «RUTUBE», де надає інтерв'ю, у яких звертається до абітурієнтів та їх батьків щодо презентації нових освітніх програм «Государственной организации высшего профессионального образования «Донецкий национальный университет экономики и торговли имени Михаила Туган-

Барановського», з метою здійснення пропаганди начального процесу у даному вищому навчальному закладі.

Таким чином, Дрожжина С.В. обґрунтовано підозрюється в здійсненні громадянином України пропаганди у закладах освіти незалежно від типів та форм власності з метою сприяння здійсненню збройної агресії проти України, впровадження стандартів освіти держави-агресора у закладах освіти, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 111-1 КК України.

Старший слідчий в ОВС слідчого відділу 2 управління
(з дислокацією у м. Маріуполь Донецької області)
ГУ СБУ в Донецькій та Луганській областях
підполковник юстиції

Олена РУМЯНЦЕВА

ПОГОДЖЕНО

Процесуальний керівник у провадженні-
прокурор відділу захисту інтересів
дітей та протидії насильства
Донецької обласної прокуратури

Оксана ГОЛУБНИЧА

ПРАВА ПІДОЗРЮВАНОВОГО **Конституція України**

Стаття 28. Кожен має право на повагу до його гідності.

Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню. Жодна людина без її вільної згоди не може бути піддана медичним, науковим чи іншим дослідям.

Стаття 29. Кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність.

Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

У разі нагальної необхідності запобігти злочинові чи його припинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має бути перевірена судом. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою.

Кожному заарештованому чи затриманому має бути невідкладно повідомлено про мотиви арешту чи затримання, роз'яснено його права та надано можливість з моменту затримання захищати себе особисто та користуватися правовою допомогою захисника.

Кожний затриманий має право у будь-який час оскаржити в суді своє затримання.

Про арешт або затримання людини має бути негайно повідомлено родичів заарештованого чи затриманого.